

Slow Food® Gästrikland

Kära Slow Food vänner!

Här kommer vårens första medlemsbrev. Breven kom till för att vi skulle kunna ha kontakt under pandemin och nu när vi kan träffas i verkliga livet så kanske behovet inte är så stort? Det är i en turbulent värld vi lever i just nu och ingen av oss kan väl se hur framtiden kommer att te sig. Dock är våren snart här och vintergäck, vårlök, scilla, krokus, blåsippa (nässlor och kirskaål) tittar upp med sina vackra färger. Fåglarna bygger bo och det är dags att börja förså tomat och gurka så vi får njuta av den lyckan och strunta i världsläget för en stund.

Mycket diskussioner, köpbojkott, stora utdelade vinster till aktieägare och familjer som inte klarar matutgifterna har överskuggat matpriser senaste månaden. ICAs monopol med över 50 % av den svenska marknaden gör oss sårbara, båda ur ett konkurrensperspektiv men också ur ett krisberedskapsperspektiv. Med endast tre lager i hela Sverige är det lätt att slå ut vår tillgång till mat i affär om någon så skulle vilja. Att dessutom sätta en ICA märkning på allt fler produkter gör att urvalet blir mindre för oss konsumenter och producenten ofta får mindre betalt. Coop och Willys följer efter. Många frågor, många aspekter, många åsikter. En fråga som verkligen är något att engagera sig i och en fråga för oss i Slow Food.

Ultraprocessad mat hälsofara för kropp och miljö

En annan het fråga inom livsmedel är den ultraprocessade maten (UPF) där Sverige är det land som köper mest UPF i hela Europa enligt statistiken. Svenskar konsumerar färdigmat, medan man i övriga länder avnjuter konditorivaror, margariner och korvar mm. Fler och fler studier visar att UPF är skadligt för hälsan (och miljön) och är en stor anledning till att både fetma och diabetes sprids som en epidemi i världen med både fysiska som psykiska ohälsoproblem som påföljd. Hur kan vi engagera oss?

Vårens agendar

10 april 18:00	En låtsasbondes betraktelse, Brunnsvik Gävle
6 maj 18:00	Slow Träff, Sverre, Uppsala
14 maj 17:30 – 19:30	Vårmarknad utanför Läns museet, Gävle
22 maj 13:00	Slow Träff, Villa Holmsund, Gävle
11 juni 18:00	Picknick, Uppsala
	Besök på Ekbolanda Gärd, Vänge

Bergmans fisk tillbaka på Stortorget i Gävle

Efter en lång strid och diskussioner med Gävle kommun och många besvikna kunder är nu äntligen Bergmans fisk tillbaka på stortorget i Gävle, varje fredag mellan 10.00-15.00. Nu har de också fått sällskap av Strömsbergs slakteri där vi kan inhandla fint, nystyckat, lokalproducerat (med 15 mils omkrets från Strömsberg) kött. Tack för att ni inte gav upp.

Fisketrälarorna stoppas från hamnen i Norrsundet

Hamnbolaget ser hur strömmingen försvinner från Östersjön och stoppar nu industritrålare från att lägga till i Norrsundet.

– Kan vi förhindra det här fisket genom att det blir svårare och dyrare kanske de tappar intresse för att vara här, säger Jan Nordlöf, vd för Norrsundets hamn.

I fjol lossades drygt 16 tusen ton fisk i Norrsundet vilket är överlägset mest av alla fiskehamnar i landet men fiskebåtarna har ofta sitt hemvist i Finland och på västkusten.

Kritiken har länge varit stor mot att industritrålarna är en stor orsak till att strömmingen minskat kraftigt i Östersjön.

– Förr kunde vi få mellan ett halvt och ett ton strömming där vi nu får femton till tjugo kilo, så ser vår bistra verklighet ut, har lokala fiskaren Dennis Bergman sagt till SVT tidigare.

Räknar med ekonomisk förlust

Medan de mindre aktörerna vill göra matfisk går strömmingen som industritrålarna fångar via tankbilar från Norrsundet till Danmark där fisken blir till djurfoder.

Vd:n i hamnen räknar med att bli av med intäkter på mellan fem och tio miljoner kronor om året när han nu motar bort trålarna. Ekosystemet är viktigare, tycker han.

– Vi måste resa oss och visa att vi är starka tillsammans här, säger Jan Nordlöf.

Trålägaren: "Synd"

Richard Jarander äger Västfjord fiskeri, som trålar med större båtar utanför

Gävleborgskusten. Han tycker det är synd att hamnen fattat sitt beslut.

– Det är en bra hamn, skriver han i ett sms till SVT.

Han skriver också att det är oklart vilken hamn de nu ska välja i stället.

Största fiskehamnarna i Sverige 2024

1. Norrsundet – 16 462 ton
2. Simrishamn – 10 759 ton
3. Ellös – 8 700 ton
4. Kungshamn – 6 247 ton
5. Västervik – 4 921 ton ton

Premiering 2024 Hemlingstugan Gävle

Den 28 januari överlämnade vi från Slow Food en stor bukett blommor och diplom till personalen på Hemlingstugan för deras fina lunchbufféer. Personalen blev överraskad och mycket glad för att bli uppskattad för sitt arbete.

Bubbel & Allvar 20 januari Gävle

Årets första evenemang är genomfört. Ordförande Gertrud Edström berättade om Slow Food året 2024 och vad som komma skall 2025. Två nya ämnen är på agendan: Östersjön och följderna för det ekologiska systemet med bl a utfiskning av strömmingen samt arbetet mot ultraprocessad mat. Som vanligt bjöds det på "bubbel" och tilltugg. Denna gång tunnbrödsrullar med olika fyllning. Trivsamt miljö i ABF Gästrikebygdens fina kök. Vi var 18 personer, samtliga medlemmar. Härlig stämning som vanligt!

Bubbel & Allvar 28 januari Uppsala

Till vår stora glädje anslöt 15 medlemmar och icke-medlemmar till vårt möte Bubbel & Allvar på ABFs lokal i Uppsala. Stort intresse visades för anförandet om Slow Foods verksamhet och våra fokusområden. Hög stämning med många intressanta och livliga diskussioner under kvällen. Gott tilltugg kreerat av Marika. Härligt trevlig kväll.

Föreläsning om odling av bönor, linser och ärt i Sverige 11 februari Gävle

Otroligt roligt att så många är intresserade av baljväxter, totalt 42 deltagare anslöt. För oss var det första gången att arrangera en föreläsning på Brunnsvik. En mycket trevlig lokal att vara i, ljus, högt i tak, bra ljud, lätt att möblera efter behov och tillgång till pentry.

Kvällens föreläsare, Fredrik Fogelberg, forskare från Rise, höll en intressant föreläsning om baljväxtodlingen i Sverige idag och hur odlingen kommer att påverkas om temperaturen ökar här uppe i norr. Han berättade också om olika produkter som forskningen har tagit fram, yoghurt, ost, margarin, glass på baljväxter. Sveriges självförsörjningsgrad, krisberedskap och svenska bönders svårigheter att klara sig i konkurrensen mot billig import. Efter fika, prat och samkväm avslutades kvällen med frågestund. Alternativboden Lyktan fanns också på plats och sålde torkade baljväxter från Nordisk Råvara. En mycket trevlig kväll.

Årsmöte med middag 6 mars Gävle

Årets välbesökta årsmöte hölls i ABF Gästrikebygdens lokaler på Brunnsgatan. Kjell Wallin höll i ordförandeklubban och Elisabeth Michelsson skötte protokollet. Själva årsmötet flöt galant och efter sista punkten vandrade vi vidare till Restaurang Occasio för en velsmakande middag under trevliga former. (22 deltagare)

Föreläsning "Säker mat", Livsmedelsverket 13 mars ABF, Uppsala

Om vi inte får komma till Livsmedelsverket så kommer Livsmedelsverket till oss! Eiríkur Einarsson, chef för kontrollenheten höll en mycket intressant presentation om deras uppdrag, ansvar och sättet de arbetar på. Johannas Kök levererade stor, goda smörgåsar som vi njöt av och kvällen avslutades med lite diskussioner. Trevlig och informativ kväll. (14 deltagare)

Mat i fred och kris, Bollnäs Folkhögskola 27 mars, Bollnäs

27 mars heldagskonferens Mat i fred och kris på Bollnäs folkhögskola. Arrangörer: Länsstyrelsen Gävleborg, LRF, Matvärden m fl. En mycket intressant, lärorik och trevlig dag med många möten och goda samtal. Vid vår Slow Food monter fokuserade vi på naturens skafferi som komplement och god resurs vid både fred och kris liksom stadsodling och egenodling som Omställning Gävle fokuserade på vid sin monter. Vårt engagemang för lokalproducenter och lokal produktion är viktigare än någonsin. Handlar och stödjer vi inte lokalt i fredstid har vi ingen mat i kristid. 🌱

Styrelsen Slow Food Gästrikland & Uppsala

